

Бібліографічний опис:

[Від редакції] Непоправна втрата для української та світової науки. Скрипник Ганна Аркадіївна (09.09.1949–16.09.2024) [некролог]. *Народна творчість та етнологія*, 3 (403), 5–16.

[Editorial] An Irreparable Loss for Ukrainian and World Science. Skrypnyk Hanna Arkadiivna (September 09, 1949 – September 16, 2024) [Obituary]. *Folk Art and Ethnology*, 3 (403), 5–16.

НЕПОПРАВНА ВТРАТА ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТА СВІТОВОЇ НАУКИ

ГАННА АРКАДІЇВНА СКРИПНИК (09.09.1949 – 16.09.2024)

16 вересня 2024 року вітчизняну академічну спільноту та широку громадськість України сколихнула сумна звістка – зупинилося серце видатної вченої в галузі народознавства, знаної організаторки науки, відданої українки Ганни Аркадіївни Скрипник. Дослідницький колектив Інституту мистецтвознавства, фольклорис-

тики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України – наукової установи, успішному функціонуванню та розвитку якої академік НАН України Ганна Скрипник як багаторічна очільниця присвятила все своє життя, сумує разом з рідними і близькими через цю непоправну втрату та висловлює їм своє найглибше співчуття.

Ганна Аркадіївна Скрипник – видатний український історик, етнолог, педагог, науковий і громадський діяч. Весь свій життєвий та науковий шлях Г. А. Скрипник присвятила розвитку та утвердженню вітчизняної гуманітаристики як у науковому середовищі України, так і далеко поза її межами. Визначна кар'єра Ганни Аркадіївни характеризувалася досягненням багатьох академічних висот: здобуття ступенів кандидата (1983) та доктора історичних наук (1998); почесних звань професора (2002), члена-кореспондента (2003) та академіка (2006) НАН України; високих нагород заслуженого діяча науки і техніки України (2019), лауреата Державної премії в галузі науки і техніки (2014; за роботу над багатотомною «Історією української культури»), Ордена княгині Ольги III ступеня (2008).

Народилася Ганна Скрипник у с. Плисків Погребищенського району Вінницької області в селянській родині. Закінчила Київський педагогічний інститут (1974; тепер – Український державний університет імені Михайла Драгоманова) та аспірантуру при ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України (1980). Навчаючись аспірантурі, вона здійснила десятки експедиційних виїздів в різні області України. Відтоді працювала в цьому Інституті: молодший, старший (з 1991) науковий співробітник відділу етнографії, завідувач відділу «Український фольклорно-етнографічний центр» (з 1992; з 2000 – «Український етнологічний центр»), заступник директора (з 1997), виконувач обов'язків директора (з 2000), директор (з 2002). Професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка (2002–2009). Член Бюро Відділення літератури, мови та мистецтвознавства (1999–2004), Бюро Секції суспільних і гуманітарних наук (з 2004), заступник академіка-секретаря (2004–2020), академік-секретар Відділення літератури, мови та мистецтвознавства Секції суспільних і гуманітарних наук (з 2020) НАН України. Член Науково-видавничої ради НАНУ (з 2020). Голова Науково-координаційної ради з проблем розвитку народної культури (з 2001), Українського відділення Міжнародної асоціації з дослідження та поширення слов'янських культур при ЮНЕСКО (з 2006), співголова Міжнародної асоціації етнологів, що діє на базі ІМФЕ (з 2001). Президент Національної асоціації українців, водночас віцепрезидент (2002–2008), президент (2008–2013) Міжнародної асоціації українців. Член Українського комітету славістів (з 2006), Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки (2015–2019), Комісії МОН України з питань Премії Верховної ради України молодим вченим (з 2018), голова Конгресу української інтелігенції тощо.

Г. А. Скрипник входила до кола наукової еліти України. Її доробок включає понад 330 праць, у т. ч. монографії, розділи в колективних роботах, статті у збір-

никах наукових праць, міжнародних конгресів та симпозіумів тощо. Відома й авторитетна в Україні й світі дослідниця широкого кола проблем історичного минулого й сучасного стану етнокультури в її регіональному та інтеретнічному вимірах, духовної культури українців, етноїдентифікаційних процесів, етнопсихології та етнонаціональних відносин, збереження й вивчення культурної спадщини, етнографічного музейництва, історії та теорії української і зарубіжної етнології, українсько-зарубіжних наукових зв'язків. Її роботи мають теоретико-методологічне значення не лише для етнології, але й для суміжних наук, у т. ч. мистецтвознавства, зокрема, вивчення широкого кола питань етномузикології, а також регіоналістики, крос-культурних студій.

Істотна частина творчої діяльності Ганни Скрипник пов'язана з керівництвом і організацією наукового процесу, вагомим внеском у координацію, а відтак і в розвиток наукових україністичних досліджень у межах Національної академії наук і загалом в Україні, у підтримку належного статусу академічної науки в суспільстві. Учена ініціювала поглиблення координації народознавчих студій і посилення зв'язків з науковими осередками Хмельницького, Кропивницького, Чернігова, Кам'янця-Подільського, Слов'янська, Одеси, Черкас, Вінниці, Львова, Івано-Франківська, Ужгорода тощо.

Г. А. Скрипник – автор низки відомчих програм: «Програма охорони, збереження і вивчення пам'яток народної культури», «Екологія української культури» тощо. Ініціатор і керівник міждисциплінарного наукового проєкту «Народознавча та мистецтвознавча спадщина», у межах якого підготовлено й опубліковано для етнології, фольклористики, різних галузей мистецтва напрацювання видатних учених України й зарубіжжя, уперше видано унікальні рукописи наукових досліджень, перевидано раритетні праці зі вступними розділами вченої. Поміж них – праці П. Чубинського, Хв. Вовка, М. Костомарова, О. Бежковича, В. Кравченка, Ф. Колесси, К. Квітки, Ю. Павловича, Є. Спаської, О. Зілинського, М. Сополіги, С. Козака, мистецькі (малярська спадщина) твори Т. Шевченка тощо. Переважна більшість зазначених розробок, уперше надрукованих у ХІХ – на початку ХХ століття, була бібліографічною рідкістю до їх перевидання в межах названого проєкту.

З ініціативи Ганни Скрипник як керівника «Українського етнологічного центру» ІМФЕ було започатковано й реалізовано фундаментальний науковий проєкт тотального фольклорно-етнографічного обстеження України – багатотомне видання «Етнографічний образ сучасної України» та видання в кількох частинах «Етнографічного образ українців зарубіжжя» (обидва – у серії «Корпус експедиційних фольклорно-етнографічних матеріалів»). Подібний проєкт фронтального етнографічного вивчення українських етнічних земель було здійснено майже 150 років тому в ході дворічної (1869–1870) статистично-етнографічної експедиції П. Чубинського, результатом якої стала публікація фундаментального 7-томного

видання «Труды этнографическо-статистической экспедиции...» (1872–1879). Матеріали названої праці стали джерельною базою як для тогочасних, так і для нинішніх дослідників-етнологів. Здійснення аналогічного сучасного експедиційного народознавчого дослідження зумовлювалося необхідністю створити відповідник багатотомника П. Чубинського, у якому було б відображено теперішній хронологічний зріз етнокультури в межах сучасних державних кордонів України, створено всеосяжний фактографічний фонд новітніх польових матеріалів для порівняльних студій. Водночас необхідність його здійснення була продиктована потребою реакції національної культури на нівеляційні глобалізаційні процеси. За своїми масштабами зазначений проєкт належить до тих, що можуть виконуватися не частіше, ніж раз у століття. Відповідно до його мети й завдань було проведено сотні експедицій та виїздів, що охопили всі історико-етнографічні регіони України. Так, для обсервації, фіксації та вивчення житлово-будівної культури українців було проведено 320 експедицій та відряджень, для студіювання традиційного обрядового вбрання – 260, для дослідження традиційної родини й культури сімейного співжиття – 130 тощо. Одягова культура вивчалась у 600-х населених пунктах України, де було задіяно близько 1500 інформантів. Корпус польових матеріалів з обрядовості весільного циклу укладений на підставі відомостей із 428 населених пунктів від 540 інформантів. Проєкт репрезентує етнокультуру українців не лише материкової України, а й зарубіжжя, зокрема, у першій частині («Культура життєзабезпечення та традиційні соціонормативні практики») видання «Етнографічний образ українців зарубіжжя» представлено широку панораму присутності української етнокультури в різних, у т. ч. географічно віддалених країнах (Польща, Молдова, Білорусь, Словаччина, Литва, Казахстан та ін.). Записи, здійснені в 464-х селах і містечках від понад 670 респондентів, демонструють не лише певний консерватизм, прихильність українців до своєї національної традиційності, а також є унікальним фактографічно-пізнавальним матеріалом для розуміння сучасних ідентифікаційних практик та реактуалізованих нині студій поведінки малих етнічних груп в іноетнічному оточенні. У книзі вміщено близько 500 чорно-білих і кольорових світлин, що свідчать про збереженість етнокультурної самобутності й тяглість традицій українців зарубіжжя. Праця «Етнографічний образ сучасної України» (нині обсяг – близько 6000 стор.) – основа для етнографічних і лінгвістичних атласів, електронного лінгвістичного архіву, заснованого на базі усно-розмовних (живих) текстів. Потужний корпус пам'яток етнокультури й мови, представлений у багатотомнику, є не лише важливим напрацюванням українського наукового знання, а й національно-культурним надбанням, здобутком європейської науки.

Реалізація проєкту «Народознавча та мистецтвознавча спадщина» включає також розробки з етномузикології. Ще до започаткування зазначеного проєкту Г. А. Скрипник взяла участь у здійсненні перевидання книги «Українські думи та

пісні історичні» Д. Ревуцького (Київ, 2001), ініційованого співробітницею відділу музикознавства ІМФЕ В. Кузик. Зазначений проєкт започаткувало перевидання двох томів історично першої праці, де було зібрано великий корпус думного епосу українського народу (без мелодій), – «Українські народні думи» К. Грушевської (Г. А. Скрипник – також автор вступного слова). Ці праці є найповнішими на сьогодні зібраннями творів національної епічної традиції, у яке ввійшли не лише раніше опубліковані зразки, а й нові їх транскрипції з наукових фондів, приватних колекцій, записи від автентичних виконавців. Ганна Аркадіївна сприяла започаткуванню і виданню багатотомної «Регіонально-жанрової антології українського музичного фольклору», де зібрано музичний фольклор з усіх історико-етнографічних регіонів України. Вона ініціювала видання неопублікованої за життя Ф. Колесси праці «Історія української етнографії» (також автор вступної статті), що до теперішнього видання існувала в єдиному примірнику. Г. А. Скрипник – відповідальний редактор праці «Українські народні мелодії» К. Квітки у двох частинах, головний редактор збірки «Українські народні пісні в записах Михайла Гайдая».

Ганна Скрипник – головний редактор фундаментальних багатотомних, уперше створених в українській гуманітаристиці науковцями ІМФЕ енциклопедій і підсумкових історичних праць з етнології, фольклористики, історії образотворчого, декоративного, театрального, кіно-, музичного мистецтва, індивідуальних і колективних розробок, присвячених малодослідженим питанням історії української етнографії, екології етнокультури, а також діяльності народознавчих установ, окремих видатних вітчизняних і зарубіжних етнологів, різним явищам і проблемам народних творчих практик та академічного мистецтва. Вона сприяла їх здійсненню чи як ініціатор таких досліджень, чи як керівник і організатор наукового процесу, у вирішенні низки питань надавала консультаційну допомогу. Так, Г. А. Скрипник – головний редактор і автор передмови до 4 тому «Історії української культури» та член редколегії цього фундаментального видання (у 5 т., 9 кн.), підготовленого Секцією суспільних і гуманітарних наук НАНУ. У ньому вперше запропоновано цілісне концептуальне осмислення історії традиційної і професійної, матеріальної і духовної культури, наукового знання України «від початків аж до нині» (М. Грушевський) з урахуванням сучасних напрацювань української і зарубіжних гуманітарних наук.

Відповідно до звернення тодішнього Президента НАНУ Б. Патона до керівництва академічних установ із пропозицією створити власні видавничі осередки у зв'язку з проблемами фінансування Академії Ганна Скрипник на початку 2000-х років заснувала в ІМФЕ редакційно-видавничий підрозділ. Він став помітним україністичним видавничим центром, де сконцентрувалася публікація академічних наукових праць, присвячених усім галузям матеріальної та духовної культури українців, отже, цей підрозділ набув не лише наукового, а й суспільного значення.

Зокрема, лише протягом 2021 року за участю видавничого підрозділу ІМФЕ було опубліковано понад 50 книжкових видань науковців установи. У своїй сукупності вони засвідчили непересічну роль Інституту у формуванні сучасного національно-культурного образу України у світі.

Ганна Скрипник – автор і керівник низки міжнародних наукових проєктів, що виконувалися колективом ІМФЕ спільно з ученими Польщі, Болгарії, Угорщини, Македонії, Литви, Румунії, Сербії, Хорватії, Франції, Ізраїлю, Туреччини, Канади, США, Японії та інших країн. У межах міжнародної наукової співпраці підготовлено двотомну антологію «Сучасна зарубіжна етнологія» (уміщено близько 200 статей сучасних зарубіжних науковців), що не має аналогів в українській гуманітаристиці.

За керівництва Г. А. Скрипник ІМФЕ забезпечував поточну організаційну діяльність і підготовку міжнародних конгресів українців, що відбувалися в Донецьку (шостий; 28 червня – 1 лип. 2005 р.; понад 500 учасників) та Києві (восьмий – 21–24 жовтня 2013 року, понад 650 науковців із 23 країн світу; дев'ятий – 25–27 червня 2018 року, понад 700 науковців із 20 країн). Кожний із цих наукових форумів сприяв консолідації вітчизняних і зарубіжних етнологів, фольклористів, мистецтвознавців-українців, мав позитивний резонанс в українстичних середовищах України й інших країн, відіграв важливу роль у поширенні знань про Україну у світі. Під курівництвом Ганни Аркадіївни було організовано 35 Міжнародну баладну конференцію (Київ, 2005), 13 Міжнародну наукову конференцію з народної культури IOV (Київ, 2013).

У межах міжнародного наукового співробітництва Г. А. Скрипник була керівником різних наукових проєктів: українсько-угорського «Зміни національного, регіонального і локального рівня в народній культурі та суспільстві України та Угорщини в ХХ–ХХІ століття» (2016–2018), українсько-болгарського «Культурна спадщина та національна ідентичність (Динаміка соціокультурних процесів у сучасних суспільствах Болгарії та України)» (2019–2021) тощо. Спільні українсько-зарубіжні проєкти мали істотне значення для виходу науковців ІМФЕ у міжнародний науковий простір, підвищення авторитету Інституту в Україні й за її межами, ознайомлення науковців інших країн із працями українських учених, ствердження перед зарубіжною спільнотою вітчизняних наукових здобутків як таких, що відповідають рівню світової науки.

Ганна Скрипник – голова редколегій усіх періодичних видань ІМФЕ, що виходили в Інституті впродовж 1990-х – початку 2020-х років: «Народна творчість на етнологія», «Матеріали до української етнології», «Слов'янський світ», «Студії мистецтвознавчі», «Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії», «Наукові студії ІМФЕ», щорічника «Наукові записки Міжнародної асоціації українців». Ганна Аркадіївна входила до складу редакційних колегій інших українських і зарубіжних періодичних видань: «Етнічна історія народів

Європи» (м. Київ), «Актуальні питання суспільних наук та історії медицини» (українсько-румунський науковий журнал, м. Чернівці), «Краєзнавство» (м. Київ), «Etnologia Polona», «Studia Polsko-Ukraińskie» (обидва – м. Варшава, Польща), «Revista de Etnologie și Culturologie» (м. Кишинів, Молдова) тощо.

Понад 20 років Г. А. Скрипник очолювала Спеціалізовані вчені ради із захисту кандидатських і докторських дисертацій при ІМФЕ, де отримало наукові ступені кандидата та доктора наук близько 100 здобувачів не лише з різних регіонів України, а й із зарубіжних країн за спеціальностями: «Етнологія», «Фольклористика»; мистецтвознавчими напрямками (до 2014) – «Музичне мистецтво», «Театральне мистецтво», «Образотворче мистецтво», «Кіномистецтво і телебачення». Безпосередньо під науковим керівництвом і консультуванням академіка НАН України Г. А. Скрипник було успішно захищено понад 20 кандидатських і докторських дисертацій етнологів з різних міст України та країн зарубіжжя.

Дослідницька і наукова-організаційна діяльність Г. А. Скрипник поєднувалася з педагогічною. Вона розробила низку авторських спецкурсів, прочитаних у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка: «Українське етнографічне музейництво», «Етнопсихологічні особливості українського народу», «Сучасні етнонаціональні процеси та проблеми етнічної самоідентифікації», «Розвиток української етнології у XX столітті».

Ганна Аркадіївна брала участь у низці культурно-освітніх радіо- і телепрограм, була ведучою багаторічної радіопрограми «Наукові обрії» (2000–2010-і роки).

Основні праці за авторства та наукової редакції академіка НАН України Ганни Скрипник: докторська дисертація «Українське етнографічне музейництво: становлення та розвиток». Київ, 1998; Етнографічні музеї України. Київ, 1989; Українське етнографічне музейництво: 20-ті – 90ті роки XX століття. Київ, 1998; Нариси з історії української етнографії XX – початку XXI ст. Київ, 2017; Народознавча діяльність музею антропології та етнології ім. Хведора Вовка. Етнографічна спадщина та національне відродження. Київ, 1992; Традиційні народні знання: історія і розвиток. Поділля: історико-етнографічне дослідження. Київ, 1994; Традиційні уявлення і вірування українців. Українознавство: Посібник. Київ, 1994; До проблеми дослідження національної ментальності українців. М. Рильський і світова культура з погляду сучасності. Київ, 1995; Екологія національної культури. Матеріали до української етнології. Київ, 1995. Вип. 1 (4); Національна ментальність та проблеми консолідації українства. Там само; Етнокультурні та соціально-психологічні адаптаційні процеси в середовищі поліщуків-переселенців. Полісся: мова, культура, історія. Київ, 1996; До проблеми етнокультурної та соціально-психологічної адаптації поліщуків-переселенців (за матеріалами польових етнографічних досліджень). Древляни. Львів, 1996. Вип. 1; Етнокультурне та державне відродження України і розгортання наукової діяль-

ності установ УАН (20ті роки ХХ ст.). Там само. 1998. № 5/6; Сучасна Україна: нація і проблеми державотворення. Там само. 1999. № 4; Актуальні етнополітичні аспекти державотворення. Україна на межі тисячоліть: етнос, нація, культура. Київ, 2000; Мова як чинник загальнонаціональної консолідації. Державність української мови і мовний досвід світу. Київ, 2000; Етнографічні аспекти творчості Тараса Шевченка. Етнічна історія народів Європи. Київ, 2000. Вип. 4; Методологічні засади розвитку сучасної української етнології. Міжнародний конгресукраїністів. IV, 2001, Одеса. Одеса; Київ, 2001. Кн 1: Етнологія. Фольклористика; Життєпис на наукова біографія Василя Кравченка. Народознавча спадщина Василя Кравченка. Київ, 2002. Т. 1 (також голов. ред.); Народознавчий доробок академічних наукових установ 20-х років ХХ ст. Матеріали до української етнології. Київ, 2002. Вип. 2 (5); До проблеми формування етнографічного колекційного фонду України. Музеї України ХІХ – початку ХХ ст. Київ, 2005 (також голов. ред.); Дослідник етнокультури народів Європи. Жан Кюїзенє. *Етнологія Європи*. Київ, 2005; Подвижник українського народознавства. Колесса Ф. Історія української етнографії. Київ, 2005; Українська культура в контексті світових глобалізаційних процесів. Київ, 2005 (обидва – також голов. ред.); Українська культура за умов трансформації. V Міжнародний конгрес україністів: Доповіді та повідомлення. Київ; Чернівці, 2005. Кн. 1: Етнологія, фольклористика; Ідентичність та етнічно-ідентифікаційні процеси в Україні. Матеріали до української етнології. Київ, 2005. Вип. 5 (8); З історії угорської етнографії та українсько-угорських наукових зв'язків. Народна творчість та етнографія. 2006. № 4; Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України – 85 років. Там само. № 5; Україна – Франція: нові обрії наукового співробітництва. Там само. № 6; Польська етнологія на межі тисячоліть. Там само. 2007. № 1; Наукова спадщина О. Русова в контексті актуальних проблем української етнології. Там само. № 2; Передмова. Історія українського мистецтва. У 5 т. Київ, 2008. Т. 1 (також голов. ред.); Національна ментальність та традиційні світоглядні уявлення. Історія української культури. Київ, 2008. Т. 4. Кн. 1; Етносоціологічна школа Володимира Євтуха: академічний проект структурування наукової галузі. Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2008. № 2; Етнокультурна традиція в контексті глобалізаційних тенденцій. Матеріали до української етнології. Київ, 2008. Вип. 7 (10); До питання українсько-болгарських наукових зв'язків. Народна творчість та етнографія. 2008. № 2; Актуальні проблеми українсько-ізраїльських наукових студій. Там само. № 4; Науковий доробок Павла Чубинського в контексті сучасної української етнології. Матеріали до української етнології. Київ, 2009. Вип. 8; Народознавча спадщина П. Чубинського з погляду сучасної етнології. Народна творчість та етнографія. 2009. № 2; Україна – світ: нові обрії транскордонного наукового співробітництва. Сучасна зарубіжна етнологія: Антологія. У 2 т. Київ, 2010. Т. 1 (також голов. ред.); Пам'ятки сакральної культури в музеях України: історія та сучасність.

Науковий збірник Музею української культури у Свиднику. Свидник, 2010. Вип. 25; Вступ. Етнічна та етнокультурна історія України. У 3 т. Київ, 2011. Т. 2 (також відп. ред.); Видатний дослідник етнокультури та етноідентифікаційних процесів українців Східної Словаччини (до 65-річчя з дня народження Мирослава Сополіги). Народна творчість та етнографія. 2011. № 1; Из историята на създаването и научната дейност на Института по изкуствознание, фолклористика и етнология «М. Т. Рилски» към Националната академия на науките на Украйна. Български фолклор. София, 2011. Год. XXXVII. Кн. 3/4; Хведір Вовк і українська народознавча наука. Народознавча спадщина Хведора Вовка. У 2 кн. Київ, 2012. Кн. 1 (також голов. ред.); Актуальні аспекти славістичних досліджень та едиційна діяльність Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології. Слов'янські обрії. Доповіді XV міжнародного з'їзду славістів. Київ, 2013; Видатний україніст із Чехії. Зілінський О. Вибрані праці з фольклористики. У 2 кн. Київ, 2013. Кн. 1 (упоряд. М. Мушинка); Українські народні балади в науковій інтерпретації Ореста Зілінського: регіональний та інтеретнічний контексти. Зілінський О. Українські народні балади Східної Словаччини. Київ, 2013 (обидва – також голов. ред.); «Русини» – етнонім, що має українців єднати (Замість передмови). Українці-русини: етнолінгвістичні та етнокультурні процеси в історичному розвитку. Київ, 2013 (також голов. ред.); Шевченкіана в науково-пошуковій та едиційній діяльності ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Вісник НАНУ. 2014. № 9; Етнографія і мистецтвознавство в науковій біографії Євгенії Спаської. Народознавчі та мистецтвознавчі праці Євгенії Спаської. Київ, 2015 (також голов. ред.); Народознавчі дослідження Опанаса Бежковича. Бежкович О. Вибрані праці. У 3 кн. Київ, 2015. Кн. 1 : Українська народна агротехніка (XVIII – перша половина XX століття) (також загальна ред.); Етнічність та етнокультура українців Східної Словаччини в дослідженнях видатного етнолога Мирослава Сополіги. Збірник статей на вшанування 70-річчя видатного україніста Словаччини Мирослава Сополіги. Київ, 2016 (також голов. ред.); Науковий профіль і національно-державні пріоритети вітчизняного народознавства. Знакові постаті вітчизняної гуманітаристики в національно-культурному самоствердженні України: 36. ст. Міжнародної наукової конференції (Київ, 25 травня 2017 р.). Київ, 2017; Українознавчий доробок Хведора Вовка в царині етнології. Шляхи розвитку традиційних європейських культур у XIX ст. 13 Міжнародна наукова конференція з народної культури (27 червня – 5 липня 2013 р., Київ – Севастополь, Україна). Київ, 2017; Провідний етнологічний осередок Української Академії Наук 20-х років XX ст. Матеріали до української етнології. Київ, 2017. Вип. 16 (19); Етнологічні і національно-ідентифікаційні візії вченого: до 170-річчя від дня народження Хведора Вовка. Народна творчість та етнологія. 2017. № 6; Народознавча спадщина відомого чеського славіста Ореста Зілінського. Слов'янські обрії. 2018. № 9; Максим Рильський в історії академічного народознавства. Максим Рильський у

спогадах, працях та портретах (до 125-річчя від дня народження): Альбом. Київ, 2019 (також наук. ред.); Південно-західний відділ РГТ: новаторські дослідницькі практики і науково-організаційні здобутки. Народна творчість та етнологія. 2019. № 6; Питання етнологічної термінології на сторінках «Первісного громадянства». Матеріали до української етнології. Київ, 2019. Вип. 18 (21); Наукові здобутки українця з Башкортостану. Збірник статей на вшанування видатного українця Башкортостану Василя Бабенка. Київ, 2020; Наукові студії етнологічного відділу ВУАН». Матеріали до української етнології. Київ, 2020; Культурологічне осягнення України. До ювілею Івана Дзюби. Київ, 2021; Національна академія наук України: сучасний стан і наукові обрії майбутнього. Народна творчість та етнологія. 2023. № 4; Національна культурно-мистецька спадщина: проблеми збереження та академічної наукової презентації. Вісник НАНУ. 2023. № 7; Етнокультурний регіоналізм та локальні ідентифікаційні практики: геополітичний контекст (у співавт. з В. Борисенко). Український географічний журнал. 2022. № 3 (Scopus); La recherche ethnologique dans le context historique de L'Ukraine. *Ethnologie française: Ukraina – Україна. Terrains, éveils*. 2004. № 2; Ruthenians, the name to unite all ukrainians... (instead of a preface). Наукові записки Міжнародної асоціації українців. Київ, 2013. Вип. 4; Реактуалізація наукових изысканий этнологических учреждений украинской Академии наук 20-х годов XX века (к столетию со дня учреждения). *Revista de Etnologie si Culturologie* (Молдова). 2021. Vol. XXX; Skrypnyk H. Skripnik G. (ed.): *Etnografichnij Obraz Suchasnoï Ukraïni. Korpus Ekspediciijnih Fol'klornoEtnografichnih Materialiv* [An Ethnographic Image of Modern Ukraine. Corpus of Expeditionary Folklore and Ethnographic Materials]. *Acta Ethnographica Hungarica*. 2021. Vol. 66. Issue 2. (Scopus); Путівник по особових фондах Національних архівних наукових фондів рукописів і фонозаписів Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. Київ, 2005 (відп. ред.); Українці: історико-етнографічна монографія. У 3 т. Київ, 2005. Т. 2 (вступ. стаття, наук. ред.); Етнографічні писання Костомарова (репринт. вид.). К., 2006 (відп. за вип.); Українська музична енциклопедія. У 8 т. Київ, 2006. Т. 1; 2008. Т. 2; 2011. Т. 3; 2016. Т. 4; 2018. Т. 5; 2023. Т. 6; Художня культура західних і південних слов'ян (XIX – початок XX століття): Енциклопедичний словник. Київ, 2006; Історія декоративного мистецтва України. У 5 т. Київ, 2007. Т. 2; 2009. Т. 3; 2010. Т. 1; 2011. Т. 4; 2016. Т. 5 (голов. ред.); Українські народні думи (відп. ред.); Труды этнографическо-статистической экспедиции вь Западно-Русскій край, снаряженной Императорскимъ Русскимъ Географическимъ Обществомъ. Юго-Западный отдѣлъ. Матеріали и изследованія, собраныя д. чл. П. П. Чубинскимъ (репринт. вид.). У 7 т. Київ, 2008. Т. 2–3; 2010. Т. 4; 2011. Т. 5–7 (усі – відп. за вип.); Історія українського театру. У 3 т. Київ, 2009. Т. 2; 2017. Т. 1 (голов. ред.); Сторінка з життя та художньо-етнографічної творчості Юрія Павловича. Україна в типажах народних, краєвидах і архітектурі: худож-

ньо-етнографічна спадщина Юрія Павловича. Київ, 2010 (відп. ред.); Українські народні пісні в записах Михайла Гайдая. Київ, 2010 (голов. ред.); Матеріали до Енциклопедії Української Діаспори. Київ, 2013. Т. 7 : Пострадянські країни (співвідп. за вип.); Шевченко Т. Повне зібрання творів. У 12 т. Т. 7 : Мистецька спадщина. Живопис і графіка 1830–1843; Т. 8 : Мистецька спадщина. Живопис і графіка 1843–1847; Т. 9 : Мистецька спадщина. Живопис і графіка 1847–1850; Т. 10 : Мистецька спадщина. Живопис, графіка і скульптура 1851–1857; Т. 11 : Мистецька спадщина. Живопис і графіка 1857—1861 (співред. усіх зазначених томів); Етнографічний образ сучасної України. Корпус експедиційних фольклорно-етнографічних матеріалів. Київ, 2016. Т. 3, 4, 6; 2017. Т. 7; 2018. Т. 2, 8, 10; 2020. Т. 5, 9 (голов. ред. усіх томів); Історія українського кіно. Київ, 2016. Т. 2; 2021. Т. 3 (голов. ред.); Регіонально-жанрова антологія українського музичного фольклору. Київ, 2016–2023. Т. 1–5 (голов. ред.); Етнографічний образ українців зарубіжжя. Київ, 2019. Ч. 1 : Культура життєзабезпечення та традиційні соціонормативні практики (голов. ред.); Словник художників України: біобібліографічний довідник. Кн. 1 : А–В. Київ, 2019 (голов. ред.); Українська славистична фольклористика (XIX – початок XXI ст.): Енциклопедичний словник. Київ, 2019 (голов. ред.); Українська фольклористична енциклопедія. Київ, 2019 (голов. ред.); Матеріали до Енциклопедії української театральної культури. Ч. 1 : А–Г. Київ, 2022 (голов. ред.); Діячі української музичної культури у світі (XIX – XXI століття). Біобібліографічний довідник. Київ, 2022 (голов. ред.) та ін.

Усе своє життя та наукову кар'єру Г. А. Скрипник присвятила розвитку вітчизняної академічної гуманітаристики та національному культурному відродженню України. Ганну Аркадіївну Всевишній обдарував блискучими інтелектуальними здібностями, творчим і організаторським хистом, управлінською мудрістю та стратегічним мисленням, з якими якнайкраще представляла українську науку на Батьківщині та у світі, зробила неоціненний внесок в утвердження й інституалізацію українського народознавства та мистецтвознавства, натхненно і вміло керувала Інститутом мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, забезпечувала його процвітання та вагоме суспільне й наукове визнання. Всебічні таланти та моральні чесноти Ганни Аркадіївни слугували прикладом для всіх, характеризували її як українського державницького діяча найвищого ґатунку.

Завдяки постійним старанням Ганни Скрипник у НАН України та ІМФЕ ім. М. Т. Рильського зокрема було закладено міцний фундамент для розвитку актуальних дослідницьких напрямів, утвердження наукових шкіл, виходу у світ фундаментальних багатотомних праць, словників та енциклопедій, видань культурної спадщини й фахових часописів. Натхненна робота й ефективні управлінські рішення Г. А. Скрипник забезпечили тяглість та неперервність функціонування української академічної гуманітарної науки.

Ганна Аркадіївна була надзвичайно доброю, товариською людиною. Колектив Інституту був її великою родиною, у якій вона турботливо, з повагою ставилась до кожного, завжди була готова допомогти, підтримати у складній життєвій ситуації.

Щире, чуйне серце Ганни Аркадіївни було сповнене любові до України, української культури, про збереження та розвиток якої вона дбала все життя. Їй боліли всі негаразди, біди, війна, що прийшла на рідну землю. Колеги знають, що окрім наукових проєктів, заходів, спрямованих на подолання наслідків війни, вона постійно перераховувала на рахунки ЗСУ всі свої кошти за наукові звання.

Світла пам'ять дорогій Ганні Аркадіївни! Царство Небесне її душі!

З глибокою скорботою разом з рідними, близькими та колегами сумує вся академічна спільнота України.

Висловлюємо найщиріші співчуття всім, хто мав честь знати видатну вчену та велику українку.

Колектив ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України

Надійшло / Received 17.09.2024